बोर्ड प्रश्नपत्रिका : मार्च २०१७

वेळ: २ तास **एकूण गुण : ४०**

सूचना:

i. सर्व प्रश्न सोडवणे आवश्यक आहे.

ii. उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवतात.

iii. **१ ते ५** प्रश्न इतिहास व **६ ते ९** प्रश्न राज्यशास्त्र या विषयावरील आहेत.

प्र.१. अ. कंसात दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडून विधाने पूर्ण करा व उत्तरपत्रिकेत लिहा (तीनपैकी तीन): [३]

१. पोर्तुगीज राजा __________ याने नौकानयनाला उत्तेजन दिले.
(विल्यम, हेन्री, निकोलस)

२. जर्मनी, ऑस्ट्रिया व __________ यांच्यात त्रिराष्ट्र मैत्री करार झाला.
(फ्रान्स, जपान, इटली)

३. अठराव्या शतकापर्यंत __________ हा खंड अज्ञात खंड म्हणून ओळखला जात होता.
(आशिया, आफ्रिका, अमेरिका)

ब. 'अ' स्तंभातील घटकांशी 'ब'स्तंभातील घटकांबरोबर योग्य जोड्या लावा: [३]

	'अ' स्तंभ		'ब' स्तंभ
१.	शास्त्रज्ञ गोडार्ड	अ.	फॅसिस्ट पक्ष
२.	ॲडॉल्फ हिटलर	ब.	सेंट पीटर्सबर्गच्या राजवाड्यावर मोर्चा
३.	फादर गेपॉन	क.	नाझीपक्ष
		ड.	अग्निबाण शास्त्राचा जनक

प्र.२. खालील प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी २५ ते ३० शब्दांत लिहा (तीनपैकी दोन): [४]

१. आफ्रिकेच्या अंतर्गत भागाचा शोध घेण्याचा फारसा प्रयत्न का झाला नाही?

२. युरोपीय राष्ट्रांनी शस्त्रसज्जता का वाढवली?

३. राष्ट्रसंघाची उद्‌दिष्ट्ये कोणती होती?

प्र.३. खालील विधानांची कारणे प्रत्येकी २५ ते ३० शब्दांत लिहा (तीनपैकी दोन): [४]

१. पोर्तुगिजांना भारतात साम्राज्य निर्माण करता आले नाही.

२. रशियात सामान्य जनतेची व कामगारांची स्थिती दयनीय झाली होती.

३. पहिल्या महायुद्धानंतर युरोपातील अनेक राष्ट्रांमधील लोकशाही राष्ट्रे कोलमडू लागली.

प्र.४. खालील प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी ३० ते ४० शब्दांत लिहा (तीनपैकी दोन): [६]

१. संयुक्त राष्ट्र संघटनेच्या स्थापनेपूर्वीची पार्श्वभूमी थोडक्यात विशद करा.

२. जर्मनीत हिटलरने कशाप्रकारे सत्ता मिळवली?

३. जागतिकीकरणाचे तोटे लिहा.

प्र.५. खालील प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी ६० ते ८० शब्दांत लिहा (तीनपैकी दोन): [८]

१. साम्राज्यवादाचे इष्ट परिणाम लिहा.

२. भारतीय स्वातंत्र्य चळवळीतील मवाळ व जहालांच्या योगदानाची माहिती लिहा.

३. शीतयुद्धाची कारणे थोडक्यात लिहा.

प्र.६. कंसातील योग्य शब्द वापरून गाळलेल्या जागा भरा व विधाने पुन्हा लिहा (तीनपैकी तीन): [३]

१. भारतात __________ प्रकारची लोकशाही आहे.

(प्रत्यक्ष, अप्रत्यक्ष, अध्यक्षीय, मिश्र)

२. __________ हा देश भाषेच्या बाबतीत एकसंध आहे.

(भारत, स्वित्झर्लंड, चीन, श्रीलंका)

३. टोकाची __________ असेल, तर लोकशाही धोक्यात येते.

(विषमता, जागरूकता, एकात्मता, सहिष्णुता)

प्र.७. खालील प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी एका वाक्यात लिहा (पाचपैकी तीन): [३]

१. सार्वमत केव्हा वापरले जाते?

२. प्रादेशिक विषमता म्हणजे काय?

३. राजकीय पक्षांचे प्रमुख उद्दिष्ट लिहा.

४. भारतातील कोणत्याही दोन धर्मांची नावे सांगा.

५. सत्ताधारी आणि विरोधी पक्षातील एक फरक सांगा.

प्र.८. खालील विधाने चूक की बरोबर ते सकारण स्पष्ट करा (तीनपैकी दोन): [४]

१. राष्ट्रवादी कॉंग्रेस पक्ष राज्यस्तरीय पक्ष आहे.

२. जातिव्यवस्था ही एक उतरंड आहे.

३. अमेरिकेत नागरिकांना शस्त्रे बाळगण्यावर बंधन नाही.

प्र.९. खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर २५ ते ३० शब्दांत लिहा (दोनपैकी एक): [२]

१. आधुनिक काळात लोकांच्या सहभागासाठी कोणते मार्ग वापरता येतात?

२. लोकशाहीपुढील प्रश्नांचे दुहेरी स्वरूप स्पष्ट करा.